




علوی

# دین و زندگی ۲ (پایه یازدهم)

محمد رضا شیرازیان حجتی 

مجموعه کتابهای همراه علوی

# سخن‌ناشر

به نام آن‌که هستنی نام از او یافت




کتاب پیش رو، مجموعه‌ای از اهم مباحث و نکات تحت عنوان درس‌نامه و همچنین تعداد قابل توجهی سؤال چهار گزینه‌ای تألیفی و گردآوری شده توسط برترین مدرسان کشور می‌باشد. شبان به ذکر است تقریباً تمام سؤالات کنکورهای سراسری سال‌های گذشته نیز که با کتاب جدید هم‌خوان هستند، در این کتاب گردآوری شده است. برای تمامی سؤالات، پاسخ‌نامه تشریحی کامل در اختیار شماست و در تمام قسمت‌ها، مؤلفین محترم نکته‌ای آموزشی و تحلیلی را نیز به پاسخ‌نامه اضافه کرده که این امر سبب شده است تا این کتاب، علاوه بر از ایجاد آشنایی مخاطب با نحوه پرسش و الگوی پاسخ‌گویی، به یادگیری و تکمیل اطلاعات علمی دانش‌آموز نیز کمک کند؛ و مهم‌تر از همه این‌که در تمام سؤالات و پاسخ‌ها، الگوی استاندارد سؤالات کنکور در اولویت قرار داشته است.

از شما نیز خواهش می‌کنیم تا ایده‌ها و فکرهای بکر خود را در زمینه ارتقاء و بهبود این کتاب آموزشی با ما در میان بگذارید. امیدواریم این کتاب قدمی، هر چند کوچک، در مسیر فراگیری علم و رشد آموزشی ایران عزیزمان باشد.

راهنمای استفاده از کتاب:

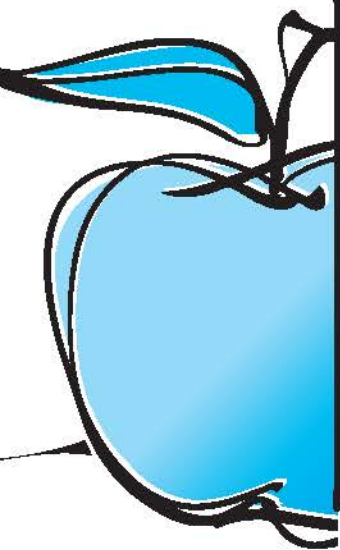
۱) ابتدا جزوه آموزشی دبیر خود را به‌عنوان منبع اصلی و پس از آن، درس‌نامه هر قسمت را که در شروع فصل آمده، با دقت مطالعه کنید.

در جریان باشید که:

سطح سؤالات در پاسخ‌نامه مشخص شده است که جهت ارزیابی و تخمین زمان پاسخ‌گویی می‌توانید از آن‌ها استفاده کنید. سؤالات آسان با نماد ، سؤالات متوسط با نماد  و سؤالات دشوار با نماد  مشخص شده است.

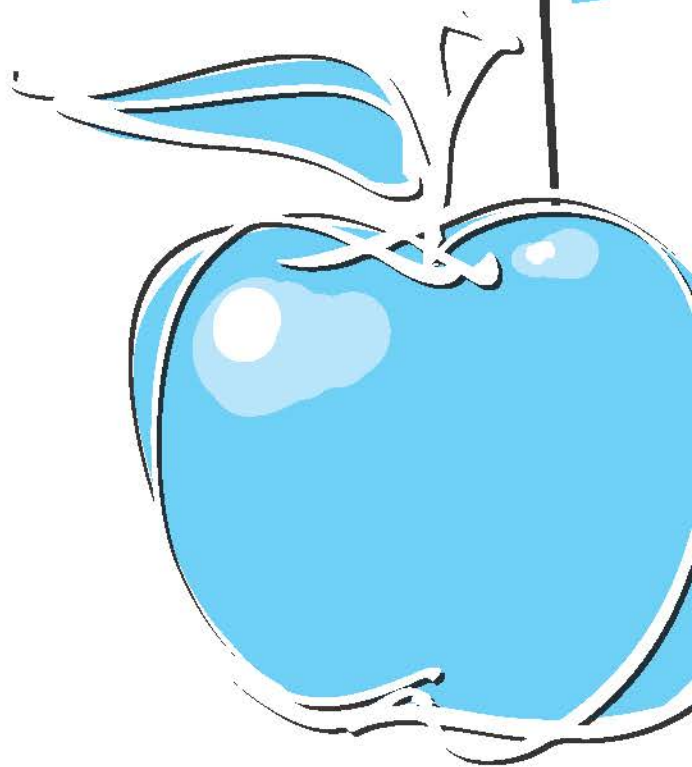
شماره سؤالاتی که با رنگ خاکستری مشخص شده‌اند، سؤالات تشییعی می‌باشند.

۲) در آخر هر فصل، سؤالات جامع و ترکیبی همان فصل با عنوان آزمون قرار داده شده است؛ از این آزمون‌ها نیز جهت ارزشیابی و سنجش میزان یادگیری می‌توانید بهره ببرید.



مقصد همیشه جایی در انتهای مسیر نیست. مقصد لذت بردن از قدم‌هایی بردن است که برمی‌داریم.

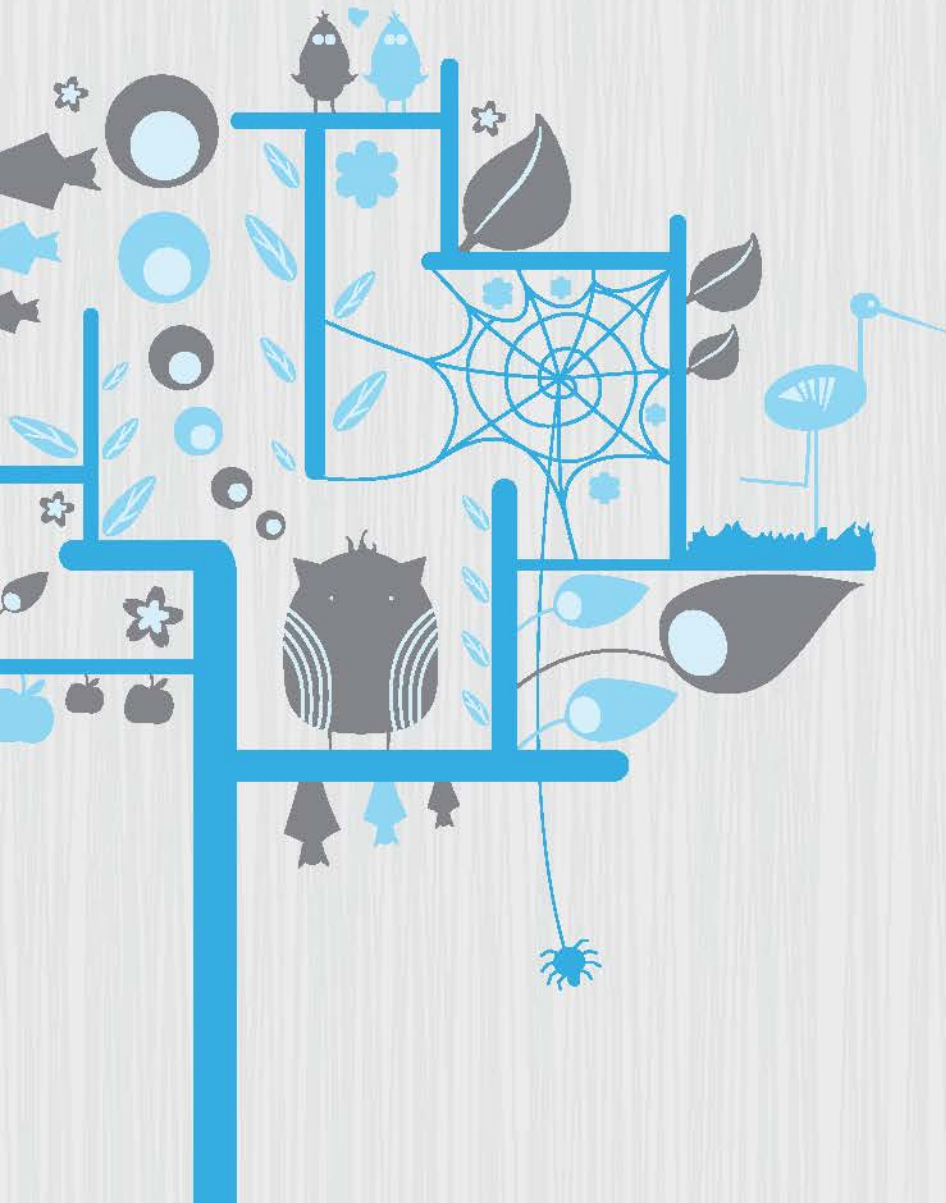
چایت را بنوش، نگران فردا نباش.  
از گندم‌زار من و تو مشتی گاه می‌ماند برای بادها



## تقدیم به:

همه آن‌ها که تا امروز در مسیر آموزش تلاش کرده‌اند. (■)

و شما که قرار است در آینده نزدیک، نقش علمی مهمی ایفا کنید. (■)





# فهرست

- ۷ درس اول: هدایت الهی
- ۳۰ درس دوم: تداوم هدایت
- ۵۷ درس سوم: معجزه جاویدان
- ۷۸ درس چهارم: مسئولیت‌های پیامبر (ص)
- ۱۱۰ درس پنجم: امامت، تداوم رسالت
- ۱۴۰ درس ششم: پیشوایان اسوه
- ۱۵۹ درس هفتم: وضعیت مسلمانان پس از رحلت رسول خدا (ص)
- ۱۷۹ درس هشتم: احیای ارزش‌های راستین
- ۲۰۷ درس نهم: عصر غیبت
- ۲۴۱ درس دهم: مرجعیت و ولایت فقیه
- ۲۶۹ درس یازدهم: عزت نفس
- ۲۸۷ درس دوازدهم: پیوند مقدس
- ۳۱۴ آزمون‌های جامع



هدايت الهى



### جمع‌بندی به صورت نموداری



نیازها

الف) طبیعی و غریزی (همه‌ی موجودات)

۱) پاسخ این نیازها در جهان هستی قرار داده شده است.

۲) وابسته به بعد خاکی یا جسمانی موجودات است.

ب) برتر (ویژه‌ی انسان)

۱) به دلیل وجود سرمایه‌های ذاتی در انسان پدید آمده است.

الف) تضمین سعادت انسان (معلول)

۲) پاسخ مناسب به این نیازها (علت)

ب) آرامش‌بخشی و جودى به انسان (معلول)

۱) برای چه

✓ لقمه جویده شده

۲) کدام هدف

۱) شناخت هدف زندگی

الف) در صورت نشناختن هدف درست یا خطا در شناخت آن (علت)

← از دست دادن عمر (معلول)

خدایا ایام زندگانی مرا به آن چیزی اختصاص بده که مرا برای آن آفریدی.

ب) مرتبط با سخن امام سجاد

نیازهای برتر / متعالی / بنیادین

۱) چگونگی آینده‌ی انسان

۲) نحوه‌ی زندگی پس از مرگ

۳) زاد و توشه‌ی آخرت

✓ لقمه‌ی جویده شده

۲) درک آینده‌ی خویش

۴) خوشبختی انسان در گرو چه چیزی است؟

۵) آیا زندگی با مرگ تمام می‌شود؟

الف) آگاهی کامل از جهان دیگر

ویژگی لازم برای پاسخ به این نیاز

ب) شناختن زاد و توشه‌ی لازم

۱) راه درست زندگی چیست؟

۲) چگونه زیستن

✓ لقمه‌ی جویده شده

۳) کشف راه درست زندگی

نتایج انتخاب راه نادرست ← انسان به هدفی که در خلقتش است، نمی‌رسد.





الف) کاملاً درست و قابل اعتماد باشد، چون:  
 ۱) پاسخ‌های احتمالی زیاد هستند  
 ۲) عمر آدمی محدود است و نمی‌تواند همه را تجربه کند.

ویژگی پاسخ به نیازها

ب) همه‌جانبه باشد، زیرا:  
 ۱) ابعاد  
 ۱- روحی و جسمی  
 ۲- فردی و اجتماعی  
 ۳- دنیوی و اخروی  
 ارتباط تنگاتنگی با هم دارند.  
 ۲) نمی‌توان برای هر کدام از ابعاد برنامه‌ی جداگانه تنظیم کرد.

۱) آگاهی کامل از ویژگی‌های  
 ۱- روحی و جسمی  
 ۲- فردی و اجتماعی  
 ۳- خلقت انسان و جایگاه او در نظام هستی  
 دارد.

ویژگی کسی که می‌تواند به نیازها پاسخ دهد.

۲) آگاهی از  
 ۱- سرنوشت انسان  
 ۲- عاقبت انسان پس از مرگ  
 دارد.

روابط طلایی و نکات طلایی



- ۱) نیاز دائمی انسان به برنامه‌ای کامل (علت) ← ارائه‌ی برنامه‌ای جداگانه توسط مکاتب بشری برای رساندن انسان به سعادت (معلول)
- ۲) ارسال پیامبران توسط خداوند (علت) ← مسنود کردن راه بهانه دستاویز (معلول)
- ۳) پاسخ صحیح به نیازهای بنیادین انسان (علت) ← الف) تضمین سعادت (معلول)، ب) آرامش‌بخشی به انسان (معلول)
- ۴) تفکر در پیام الهی (علت) ← الف) کسب معرفت (معلول)، ب) تشخیص بایندها و نبایدها (معلول)، ج) یافتن راه درست زندگی (معلول)
- ۵) عدم شناخت هدف زندگی (علت) ← از دست دادن عمر (معلول)
- ۶) بهره‌مندی انسان از ویژگی مخصوص به خود (علت) ← شیوه‌ی هدایت متفاوت انسان نسبت به سایر موجودات (معلول)
- ۷) قرار نگرفتن در گروه زبان‌کاران (معلول) ← الف) ایمان (علت)، ب) کار شایسته (علت)، ج) سفارش به حق و صبر (سوره عصر) (علت)
- ۸) ویژگی متفاوت موجودات (علت) ← تفاوت در شیوه‌ی هدایت آن‌ها (معلول)
- ۹) همه‌جانبه بودن پاسخ نیازها (لازم) ← پیوند و ارتباط تنگاتنگ ابعاد مختلف انسانی (ملزوم)
- ۱۰) درست و قابل اعتماد بودن پاسخ نیازها (لازم) ← الف) زیاد بودن پاسخ‌های احتمالی (ملزوم)، ب) محدود بودن عمر (ملزوم)
- ۱۱) انتخاب نادرست هدف زندگی (علت) ← نرسیدن به هدف خلقت (معلول)
- ۱۲) سخن امام کاظم:

- تعقل و تفکر در پیام الهی (علت) ← ارسال پیامبران توسط خدا (معلول)  
 برخورداری از معرفت برتر (علت) ← پذیرفتن بهتر پیام الهی (معلول)  
 برتری در تعقل و تفکر (علت) ← دانستن بودن نسبت به فرمان الهی (معلول)  
 کامل‌تر بودن عقل (علت) ← بالاتر بودن رتبه در دنیا و آخرت (معلول)



### کلمات هم‌معنی در تست‌ها



نیاز برتر = نیاز متعالی = نیاز بنیادین = اصلی‌ترین نیاز انسان  
 شناخت هدف زندگی = زندگی کردن برای چه؟ = کدام هدف = آمدنم بهر چه بود = اختصاص ایام زندگی به هدف  
 کشف راه درست زندگی = چگونه زیستن = راه زندگی = تجربه به کار بردن  
 درک آینده = چگونگی آینده = نحوه‌ی زندگی پس از مرگ = زاد و توشه‌ی آخرت = به کجا می‌روم آخر  
 فرد ناسپاس = زیان‌کار = انتخاب‌کننده‌ی برنامه‌ای غیر از برنامه‌ی خدا = خُسِر  
 هدایت ویژه‌ی انسان = هدایت تشریحی = هدایت با کتاب = نشان دادن راه سعادت با فرستادن پیامبران = رسلاً

### ترین‌ها



- ۱) کسانی بهتر پیام الهی را می‌پذیرند که از معرفت برتری برخوردار باشند.
- ۲) کسانی که در تعقل برترند، نسبت به فرمان الهی داناترند.
- ۳) کسی که عقلش کامل‌تر است، رتبه‌اش در دنیا و آخرت بالاتر است.

### خطراً!



- ۱) عقل و اختیار + دین الهی = سعادت انسان
- ۲) دو ویژگی عزیز و حکیم در آیه‌ی شریفه‌ی «رَسَلاً مُبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ ...» به خداوند نسبت داده شده است.
- ۳) هدایت تشریحی مختص انسان است، ولی هدایت عام همه‌ی موجودات را شامل می‌شود.
- ۴) انسان‌های خردمند با انتخاب پاسخ نیازهای خود، دل مشغولی را به آرامش تبدیل می‌کنند، بنابراین تا زمانی که انسان به نیازهای خود پاسخ مناسب ندهد، دچار دل مشغولی می‌باشد.
- ۵) فرد مضطرب با فرد ناامید کاملاً متفاوت است. فردی که دغدغه دارد، آرامش ندارد، ولی ناامید نیست.



## بخش ۱

۱) نعمت بی‌نظیر خداوند، جلوه زیبایی و طراوت، مظهر پاکی و زلالی و عامل اصلی ادامه حیات است.

۲) حیات‌بخش جهان مادی است.

۳) مایه حیات و اساس زندگی در جهان هستی است.

آب

سوره انبیاء، آیه ۳۰:

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ: و هر چیز زنده‌ای را از آب قرار دادیم.

لقمه‌ی جویده شده: آب / اساس زندگی / مایه‌ی حیات / نعمت بی‌نظیر خداوند / عامل اصلی ادامه حیات  
پیام آیه:

آب مایه‌ی حیات و اساس زندگی در جهان هستی است.

نبود آب برابر است با نبود عجایب طبیعی و زیبایی آن‌ها.

خداوند آب را اساس همه چیز قرار داده است.

آب عامل اصلی تغییر و تحولات آب و هوایی (جوی) و نزولات آسمانی است.

سابقه هر کنگور: این آیه در کتاب‌های گذشته وجود نداشته است و احتمال آن برای طرح شدن در کنگور وجود دارد.

مرتبط با: این آیه با آیه‌ی «لُحْيِي بِهٖ بَلَدَةٌ مَيِّتًا» دارای یک مفهوم است و مفهوم هر دو آیه، حیات‌بخش بودن آب می‌باشد.

با آب: نیازهای طبیعی و جسمی‌اش را برطرف می‌سازد.

سوره فرقان، آیه ۴۹:

«لُحْيِي بِهٖ بَلَدَةٌ مَيِّتَةٌ بِمَوْسِيْلَهٗ اَنْ (آب) سرزمینی مرده را زنده گردانیم.»

پیام آیه: آب حیات‌بخش جهان مادی، از جمله ما انسان‌هاست.

با دین: به شادابی و طراوت روح و درون و اکسیر حیات دست می‌یابد.

سوره انفال، آیه ۲۴:

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، دعوت خدا و پیامبر را اجابت کنید، هرگاه

که شما را به چیزی فرا می‌خوانند که به شما زندگی حقیقی و حیات می‌بخشد.»

پیام آیه:

۱) این آیه خطاب به مؤمنان است.

۲) نتیجه اجابت خدا و رسول، بخشیدن زندگی نیکو به مؤمنان است.

۳) شرط ایمان واقعی، اجابت خدا و رسولش می‌باشد.

انسان

آیه‌ی اول:

لقمه‌ی جویده شده: آب / حیات‌بخش زمین / احیاکننده‌ی جهان مادی / روح‌بخش زندگی خاکی

پیام آیه‌ی اول:

آب در این آیه به معنی آب باران است.

منظور از زنده کردن، روح‌بخشی به جهان مادی (نه معنوی) است.

آب موجب نشاط دوباره‌ی تمام موجودات روی زمین می‌شود.

زندگی مادی نیازمند آب است.

سابقه هر کنگور: این آیه در کتاب‌های گذشته وجود نداشته است و احتمال آن برای طرح شدن در کنگور وجود دارد.

مرتبط با: این آیه با آیه‌ی «وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ» دارای یک مفهوم است و مفهوم هر دو آیه، حیات‌بخش بودن آب می‌باشد.

آیه‌ی «لُحْيِي بِهٖ بَلَدَةٌ مَيِّتَةٌ» پیشتر به زنده کردن زمین و جهان مادی اشاره دارد (به خاطر این که کلمه بَلَدٌ که به معنی سرزمین است، در این آیه وجود دارد).

توجه

آیهی دوم:

لقمه چویده شده: دین / زندگی بخش حیات معنوی / حیات بخش روح / پذیرش دعوت / پیامبر و خدا

پیام آیهی دوم:

عمل به دستورات الهی (دین) باعث احیای حیات معنوی ما می شود به عبارتی دین حیات بخش روح است. خداوند از مؤمنان (نه همه افراد) می خواهد دعوت خدا و پیامبرش را برای رسیدن به حیات پاک اجابت کنند.

پذیرش دعوت خدا و پیامبرش (علت) باعث زنده ماندن روح انسان می شود (معلول).

خداوند و پیامبرش در دعوت خود، ما را به خداپرستی (دین داری) دعوت می کنند.

سابقه در کتکور: این آیه یکبار در کتکور طرح شده است.

آب، اساس زندگی در جهان (متناسب با آیه «وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيًّا»)

آب، نعمت بی نظیر خداوند جلوهی زیبایی و طراوت و مظهر پاکی و زلالی و عامل اصلی (نه تنها عامل) ادامه حیات است.

در نبود آب، از آواز دلنشین پرندگان، طراوت شکوفه های درختان و تبسم گل های زیبا و رنگارنگ دنیای طبیعت اثری نخواهد بود. آری، آب مایه حیات و اساس زندگی در جهان هستی است.

آب، اساس زندگی در جهان (متناسب با «لِنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَيِّتًا»)

انسان با آب، نیازهای طبیعی و جسمی اش را برطرف می سازد و به طور کلی، آب حیات بخش جهان مادی و از جمله ما انسان هاست.

جمع بندی به صورت نمودار



- ۱) نعمت بی نظیر
- ۲) مظهر طراوت
- ۳) عامل اصلی ادامه حیات ← حیات بخش جهان مادی
- ۴) مایه ی حیات / اساس زندگی
- ۵) رفع نیازهای طبیعی و جسمی

ویژگی های آب

حیات بخش روح است ← حیات بخش حیات معنوی

علم دین داری باعث مرگ معنوی فرد می شود.

همان پذیرش دعوت خدا و پیامبر است.

دین

احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه ای که بتواند: ۱- پاسخگوی نیازهای او باشد و ۲- سعادت بشر را تضمین کند (علت) سبب شده است که در طول تاریخ همواره شاهد ارائه برنامه های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری (معلول) باشیم.

۱) نیازهای طبیعی و غریزی:

انسان همچون سایر موجودات زنده یک دسته نیازهای طبیعی و غریزی دارد؛ مانند نیاز به آب، نیاز به هوا، نیاز به غذا و پوشاک

خداوند پاسخ به این نیازها را در جهان خلقت آماده کرده و راه آگاه شدن از آنها را به انسان نشان داده است.

۲) نیازهای برتر:

زمانی که انسان اندکی از سطح زندگی روزمره فراتر رود و در تقابل با آتری بیندیشد (علت)، خود را با نیازهای مهم تر روبه رو می بیند (معلول).

این نیازهای برتر برآمده از سرمایه های ویژه ای است که خداوند به انسان عطا کرده است.

پاسخ به این نیازهای اساسی است که سعادت انسان را تضمین می کند.

این نیازها به تدریج به دل مشغولی و دغدغه تبدیل می شوند که انسان تا پاسخ آنها را نیابد، آرام نمی گیرد.

نیازهای انسان





نیازهای برتر انسان

- ۱) شناخت هدف زندگی
- ۲) درک آینده‌ی خویش
- ۳) کشف راه درست زندگی

۱) شناخت هدف زندگی

- ۱) به صورت سؤال: انسان «برای چه زندگی می‌کند؟»، مطرح می‌شود.
- ۲) انسان می‌داند که اگر هدف حقیقی خود را نشناسد یا در شناخت آن دچار خطا شود (علت) عمر خود را از دست می‌دهد (معلول).
- ۳) امام سجاده (ع) پیوسته این دعا را می‌کرد که: «خدایا، ایام زندگی مرا به آن چیزی اختصاص بده که مرا برای آن آفریده‌ای.»

انسان می‌خواهد بداند برای چه زندگی می‌کند و کدام هدف است که می‌تواند با اطمینان خاطر زندگی‌اش را صرف آن نماید.

مفهوم حدیث امام سجاده (ع): تقاضا از خداوند برای رسیدن به هدف زندگی

مرتبط با: سخن امام سجاده با شناخت هدف زندگی از نیازهای برتر انسان مرتبط است.

۱) انسان با این سؤال مهم و اساسی روبه‌رو است که: «آینده او چگونه است؟»، «آیا زندگی او با مرگ تمام می‌شود یا دفتر حیات او به شکل دیگری گشوده می‌شود؟»، «اگر حیات به شکل دیگری ادامه می‌یابد و انسان زندگی ابدی را پس از مرگ آغاز خواهد کرد، نحوه زندگی او پس از مرگ چگونه است؟»، «زاد و توشه سفر به جهان دیگر چیست؟» و «خوشبختی وی در آن سرا در گرو انجام چه کارهایی است؟»

۲) درک آینده‌ی خویش

۲) دیوان شمس، مولوی:

«روزها فکر من این است و همه شب سخنم / که چرا غفل از احوال دل خویشتم»

«ز کجا آمدنم بهر چه بود / به کجا می‌روم آخر نمایی وطنم»

پیام: نیاز به درک آینده‌ی خویش



پاسخ به این سؤال‌ها فقط از عهده کسی برمی‌آید که: ۱- کاملاً از جهان دیگر و زندگی پس از مرگ آگاه باشد. ۲- زاد و توشه آن را بشناسد و به دیگران اطلاع دهد.

ادامه‌ی پیام: به آینده‌ی انسان در حوادث و مشکلات زندگی توجه می‌شود

مرتبط با: بخش (آمدنم بهر چه بود) با نیاز برتر «شناخت هدف زندگی» مطابق است و بخش (به کجا می‌روم) با نیاز برتر «درک آینده‌ی خویش» مطابق است.

۱) به صورت سؤال: «چگونه زیستن» مطرح می‌شود. بخش روح است، حیات بخش حیات معنوی

۲) ارتباط دقیقی با دو نیاز قبلی دارد.

۳) دغدغه انسان‌های فکور و خرمند است.

۴) این دغدغه از آن رو جدی است که انسان فقط یکبار به دنیا می‌آید و یکبار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند

۵) در فرصت تکرار نشدنی زندگی، انسان باید راهی را انتخاب کند که:

الف) از بین همه راههایی که پیش روی اوست، مطمئن‌تر باشد.

ب) با آن بتواند از همه سرمایه‌هایی که خدا به او داده است به خوبی بهره‌مند شود

ج) به آن هدف برتری که خداوند در خلقت او قرار داده است، برسد

۳) کشف راه درست زندگی

مطبق با آیه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لَهٗ وَلِرَسُولِهِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ»



در آیات سوره عصر تدبیر کنید و با کمک دوستان خود به سوالات زیر پاسخ دهید:

وَالْعَصْرِ (۱) إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ (۲) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ (۳) به عصر سوگند (۱) که انسان‌ها در زیان‌اند (۲) مگر

کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته کردند و همدیگر را به حق و به شکیبایی توصیه نمودند. (۳)

۱- خداوند در این سوره به چه چیزی سوگند خورده است؟ چرا؟

**پاسخ:** به «عصر» به معنای زمان و دوران است یعنی دوران عمر انسان‌ها و تاریخ بشر، زیرا عمر انسان محدود است و انسان فقط یکبار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند و در این فرصت تکرارنشده باید بهترین راه برای رسیدن به هدف را انتخاب کند.

۲- چه زیان و خساراتی انسان را تهدید می‌کند؟

**پاسخ:** از دست دادن عمر و نرسیدن به هدف برتری که برای آن خلق شده است.

۳- چه کسانی دچار خسارت و زیان نمی‌شوند؟

**پاسخ:** کسانی که: ۱- ایمان آورده‌اند. ۲- عمل صالح انجام دهند. ۳- یکدیگر را به حق سفارش می‌کنند. ۴- یکدیگر را به صبر و پایداری توصیه می‌کنند.

خداوند در این آیات، ایمان را بر عمل صالح مقدم شمرده است که این امر حاکی از اهمیت بالای ایمان می‌باشد.

سفارش کردن دیگران به حق و صبر از واجبات دین است زیرا خداوند می‌گوید اگر کسی این کار را انجام ندهد، زیان‌کار است.

سابقه در کنکور: این آیه در کتاب‌های گذشته وجود نداشته است و احتمال آن برای طرح شدن در کنکور وجود دارد.

الف) کاملاً درست و قابل اعتماد باشد:

زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک، نیازمند تجربه و آزمون است و عمر محدود آدمی برای چنین تجربه‌ای کافی نیست.

به خصوص که راه‌های پیشنهادی هم بسیار زیاد و گوناگون است.

ب) همه‌جانبه باشد:

به‌طوری که به نیازهای مختلف انسان به‌صورت هماهنگ پاسخ دهد، زیرا ابعاد جسمی، روحی، فردی، اجتماعی و... پیوند و

ارتباط کافی و تنگاتنگی با هم دارند و نمی‌توان برای هر بعدی جداگانه برنامه‌ریزی کرد.

ویژگی پاسخ به نیازهای برتر

با توجه به این دو ویژگی کسی می‌تواند پاسخ صحیحی به این سؤال‌ها بدهد که:

(۱) آگاهی کاملی از خلقت انسان، جایگاه او در نظام هستی، ابعاد دقیق و ظریف روحی و جسمی و نیز فردی و اجتماعی او داشته باشد

(۲) هم‌چنین بداند که انسان‌ها، پس از مرگ، چه سرنوشتی دارند و چه عاقبتی در انتظار آن‌هاست.



## سوالات طبقه‌بندی

۱

- ۱- اگر کسی بخواهد به نیازهای اساسی انسان‌ها پاسخ مناسب دهد، چه ویژگی‌هایی را باید داشته باشد؟
- ۱) آگاهی کامل از خلقت موجودات- آگاهی از سرنوشت و عاقبت انسان پس از مرگ
  - ۲) آگاهی کامل از خلقت انسان و جایگاه او در نظام هستی- آگاهی از سرنوشت انسان در این دنیا
  - ۳) آگاهی کامل از خلقت انسان و جایگاه او در نظام هستی و ابعاد مختلف وجودی او- آگاهی از سرنوشت و عاقبت انسان پس از مرگ
  - ۴) آگاهی کامل از خلقت انسان و جایگاه او در نظام هستی و ابعاد مختلف وجودی او- آگاهی از سرنوشت انسان در این دنیا
- ۲- مصراع «به کجا می‌روم آخر نتمایمی وطنم» متناسب با کدام نیاز انسان و همچنین کدام سؤال مطابق با این نیاز است؟
- ۱) درک آینده‌ی خویش- «نحوه‌ی زندگی پس از مرگ چگونه است؟»
  - ۲) کشف راه درست زندگی- «آیا زندگی با مرگ تمام می‌شود؟»
  - ۳) درک آینده‌ی خویش- «برای چه زندگی می‌کنیم؟»
  - ۴) کشف راه درست زندگی- «برای چه زندگی می‌کنیم؟»
- ۳- سوگند باری تعالی در سوره‌ی مبارکه عصر به چه چیزی است و علت آن کدام است؟
- ۱) زمان- چون زمان خیلی با ارزش و ذی قیمت است.
  - ۲) زمان- چون عمر انسان با گذشت زمان سپری می‌شود.
  - ۳) زمان- چون انسان فقط یک بار به دنیا می‌آید و از دنیا می‌رود.
  - ۴) عمر- چون انسان باید از تمام سرمایه‌های عمرش بهره‌مند می‌شود.
- ۴- نیازهای برتر انسان ..... سرمایه‌های ویژه‌ی اوست و او تا زمانی که پاسخ نیازهای برتر را نیابد .....
- ۱) متبوع- آرام نمی‌گیرد
  - ۲) متبوع- هدف خلقت را در نمی‌یابد
  - ۳) تابع- هدف خلقت را در نمی‌یابد
  - ۴) تابع- آرام نمی‌گیرد
- ۵- تمام سؤال‌های زیر در حیطه‌ی نیاز به شناخت هدف زندگی است به جز .....
- ۱) آیا انسان می‌داند در صورت نشناختن هدف حقیقی خودش، عمرش را از دست داده است؟
  - ۲) کدام هدف است که انسان می‌تواند با اطمینان خاطر زندگی‌اش را صرف آن کند؟
  - ۳) خوشبختی انسان در سرای آخرت در گرو انجام چه کارهایی است؟
  - ۴) انسان می‌خواهد بداند برای چه زندگی می‌کند؟
- ۶- نیاز ..... ارتباط حقیقی با سایر نیازهای برتر دارد و وجود ناهمگون به اصیل‌ترین نیازهای بشر، نشانه ..... می‌باشد.
- ۱) کشف راه درست زندگی- آزادی و اختیار انسان در انتخاب راه و حرکت در راستای آن
  - ۲) کشف راه درست زندگی- ناتوانی انسان از به دست دادن پاسخ درست و کامل به نیازها
  - ۳) شناخت هدف زندگی- ناتوانی انسان از به دست دادن پاسخ درست و کامل به نیازها
  - ۴) شناخت هدف زندگی- آزادی و اختیار انسان در انتخاب راه و حرکت در راستای آن



۷- احساسات شخصی و سلیقه‌ای به این دلیل پاسخگوی نیازهای برتر انسان نیستند که .....

- ۱) احساسات و سلیقه، متغیر و متبدل‌اند.
- ۲) هر نیازی راه پاسخگویی خاص خود را می‌طلبد.
- ۳) آن‌گونه از نیازها، فراتر از احساسات و سلیقه‌اند.
- ۴) نیازهای برتر همراه با دل مشغولی و دغدغه و درد متعالی‌اند.

۸- اشکال مهم پاسخ‌های احتمالی به نیازهای انسان، چیست؟

- ۱) قدرت انتخاب انسان در آن نادیده گرفته شده است.
- ۲) نیازمند تجربه و آزمون است تا کارایی آن مشخص شود.
- ۳) نیازمند تعقل و ادراک است تا درست بودن آن مشخص شود.
- ۴) بررسی همه‌جانبه نیازهای انسان در آن نادیده گرفته شده است.

۹- کدام نیاز از نیازهای انسان است که خود را در سؤال «چگونه زیستن» نشان می‌دهد؟ «جامعیت و قابلیت کسب اعتماد» از ویژگی‌های ..... انسان است.

- ۱) کشف راه درست زندگی- سؤال‌های مطرح شده از سوی
- ۲) درک هدف زندگی- سؤال‌های مطرح شده از سوی
- ۳) کشف راه درست زندگی- پاسخ‌های داده شده به پرسش‌های ناگزیر
- ۴) درک هدف زندگی- پاسخ‌های داده شده به پرسش‌های ناگزیر

۱۰- اگر گفته شود «نیازهای انسان به تدریج به دغدغه و دل‌مشغولی تبدیل می‌شوند» این عبارت بدان معناست که .....

- ۱) انسان هرگز خالی از دغدغه و اضطراب و دل‌مشغولی نیست.
- ۲) انسان، محصور در نیازهای روزمره و زندگی طبیعی نیست.
- ۳) نیازهای زندگی و روزمره‌ی انسان، متغیر و متفاوت است.
- ۴) انسان به‌دلیل انسان بودنش، نمی‌تواند به محدودها خرسند باشد.